

OBSAH

Hlava první

POČÁTKY INDUSTRIÁLNÍ SPOLEČNOSTI

I.	Hospodářská a sociální proměna českých zemí	9
I/1	Základní trendy a limity doby	9
I/2	Vliv válek a kontinentální blokády na ekonomiku	14
I/3	Počátek éry papírových peněz, státní bankrot a stabilizace měnového systému	16
I/4	Vznik finanční buržoazie	19
I/5	Obchodní politika rakouského mocnářství	23
I/6	Majetkové přesuny uvnitř společnosti	29
I/7	Zásahy státu do ekonomiky	32
I/8	Protoindustrializace, průmyslová revoluce, industrializace	33
I/9	Proměna oborové ekonomické struktury českých zemí	39
I/10	Vojtěch Lanna – prototyp podnikatele doby předbřeznové	47
I/11	Revoluce v dopravě a české země	55
	<i>Vybudování základní silniční sítě a počátky hromadné osobní dopravy</i>	55
	<i>Výstavba koněpřežných železnic</i>	57
	<i>Říční doprava a počátky osobní paroplavby</i>	59
	<i>Výstavba prvních parostrojních železnic v habsburské monarchii a v českých zemích</i>	63
I/12	Výživa a konzum obyvatelstva	70
II.	Populační a sociální vývoj	77
II/1	Demografie, osídlení, epidemie	77
II/2	Sociální struktura „předbřeznové“ společnosti	80
	<i>Aristokracie</i>	82
	<i>Sedláci a vesnická společnost</i>	87
	<i>Měšťanstvo</i>	95
	<i>Úřednictvo</i>	101
	<i>Dělnictvo a nižší městské vrstvy</i>	105

II/3	Boj proti chudobě v českých zemích v 19. století	110
II/4	Trestní justice a vězeňství	117
III.	Předbřeznové Čechy očima cizinců	128

Hlava druhá

ROZVOJ ŠKOLSTVÍ A VĚDECKÉHO ŽIVOTA

I.	Vzdělání a vzdělanost	137
I/1	Od triviálních škol po gymnázia	138
	<i>Triviální školy</i>	138
	<i>Hlavní školy a gymnázia</i>	140
	<i>Učitelé</i>	144
	<i>Divčí školy, opatrovní dítěte a domácí vzdělávání</i>	146
	<i>Písmo a pravopis</i>	148
I/2	Univerzitní vzdělání	149
	<i>Osvícenské dědictví</i>	149
	<i>Karlo-Ferdinandova univerzita v Praze</i>	150
	<i>Filosofická fakulta</i>	153
	<i>Proměna filosofické fakulty</i>	158
	<i>Teologická fakulta</i>	163
	<i>Právníká fakulta</i>	164
	<i>Lékařská fakulta</i>	166
	<i>Univerzita v Olomouci a další vzdělávací struktury</i>	170
II.	Učenecká pospolitost a vědecké myšlení	173
II/1	Vědecké instituce, učené spolky a odborná publicistika	173
II/2	Odborný tisk a zrod moderní terminologie	182
III.	Význam vědy a její výsledky v českých zemích předbřeznového období	186
III/1	Humanitní a společenské vědy	187
	<i>Filosofie</i>	187
	<i>Historiografie, archeologie, filologie</i>	191
III/2	Přírodní vědy	195
	<i>Astronomie</i>	197
	<i>Fyzika a chemie</i>	200
	<i>Vědy o živé přírodě obecně</i>	203
	<i>Botanika, zoologie a paleontologie</i>	207
III/3	Lékařské obory	211
	<i>Anatomie a patologická anatomie</i>	211
	<i>Fyziologie a neurologie</i>	214
	<i>Chirurgie</i>	219
	<i>Diagnostika</i>	224
IV.	Medicína a zdravotnictví	225
IV/1	Medikalizace, biopolitika a zdravotní policie	225
IV/2	Veřejné zdravotnictví do roku 1870	228
IV/3	Od špitálu ke klinice	231

IV/4	Očkování proti neštovicím	235
IV/5	Veřejná hygiena a bezpečnost	237
IV/6	Zdravotnická osvěta a dietetika	242

Hlava třetí

ČESKÁ LITERATURA, DIVADLO A HUDBA DO ROKU 1860

I.	Literatura	248
I/1	Od Dobrovského k Jungmannovi	248
I/2	První tribuny českého písemnictví a spory o prozódii	254
I/3	Nástup romantismu	258
I/4	Mácha a Erben – vrcholy české romantické poezie	262
I/5	Tyl a Havlíček – vlastenectví pro den sváteční a všední	269
I/6	Božena Němcová a Českomoravské bratrstvo	275
I/7	Literární obrození, Morava a „čeští“ Němci	281
II.	České divadlo	285
II/1	Od J. N. Štěpánka k V. K. Klicperovi	285
II/2	Od J. K. Tyla k J. J. Kolárovi	292
II/3	Zrození hudebního dramatu v českých zemích	296
III.	Česká hudba	299
III/1	Konzervatoř Evropy?	299
III/2	Písňová tvorba a hudba taneční	306
III/3	Skladatelská obec v českých zemích	310

Hlava čtvrtá

VÝTVARNÁ KULTURA PRVNÍ POLOVINY 19. STOLETÍ

I.	Výtvarná kultura na přelomu 18. a 19. století	314
I/1	Důsledky josefských reforem pro výtvarnou kulturu	315
I/2	Proměna Prahy na stříde století	321
I/3	Úsvit uměleckých institucí	325
II.	Klasicismus a empír	328
II/1	Vítězné tažení klasicismu Evropou	328
II/2	Architektura klasicismu v českých zemích	335
II/3	Malba období klasicismu	348
II/4	Sochařství v tónech klasicismu	352
III.	Krajinářský park a krajina v první polovině 19. století	367
IV.	Obrysy uměleckého řemesla	371
V.	Grafické umění a veduta – nástroj poznání a potěšení	373
VI.	Romantismus a biedermeier	380
VI/1	Odmítavá reakce na klasicistní chlad – nástup nového slohu v Evropě	380
VI/2	Architektura romantismu v českých zemích	386
VI/3	Malířská rodina Mánesů	398

VI/4	Vyznění romantického krajinářství v české malbě	404
VI/5	Zlatá doba historické malby	408
VI/6	Romantismus a historický romantismus v sochařství	418
VI/7	Biedermeier a epizoda druhého rokoka	427
VII.	Lidová výtvarná kultura první poloviny 19. století	431
VIII.	Počátky umělecké topografie, dějepisu umění a vědecké péče o památky	436
Závěr	447
<i>Poznámky</i>	453
<i>Výběr z literatury a pramenů</i>	497
<i>Poznámka k obrazovému doprovodu</i>	506
<i>Jmenný rejstřík</i>	509